

MENIGHETSBLAD FOR BAKKE OG GYLAND

46. årgang
Nr 3 – Julen 2010

Gjør mer ut av det!

"Det blir for mye av advent og julefeiring!" Vi hører ikke sjelden den typen uttalelser. "Disse dagene blir i overkant." Men jeg vil si tvert om: De fleste nøyer seg med for lite!

Ja, det spørs om ikke mange tar for lite ut av høytiden. Det blir noen dager med levende lys, nøtter og smultringer. I adventtid og i juledagene går det liksom en åndelig kakelinne over hjertes kalde jord. Isen i sjelens dyp smelter og vi bløtgjøres. Vi synger om barnet i krybben og om den helige natten – "Han er frelser min"! Men et stykke uti januar er de tonene blitt borte hos mange. Det blir barfrost over hjertets åker igjen. Og man tok for lite ut av høytiden!

Blir det hele lett en fest uten konsekvenser, hvor minnene fra juledagene etter hvert blir bleke og utydelige? Hva var det Jesus sa til sine samtidige: Dere ville bare en tid glede dere i lyset...

Julenatt setter Gud, bokstavelig talt, himmel og jord i bevegelse for å skape en ny begynnelse i vår historie. Han hadde jo betrodd oss alt: en ren verden, livets gave, uendelige muligheter. Men vi forspilte arven. Så går Gud den andre milen med oss. Skaperen må også bli Frelseren.

I Jesus kom han til jorden. Jesus har vist oss *hvem* Gud er og *hvor* Gud er: Han er i vår hverdag: I evangeliene leser vi om en Jesus som vandrer om i landsbyene, i menneskers hverdag. Han er i vår fest: Husker du Jesus ved bryllupet i Kana? Han er i våre små gleder og i vår smertefulle gråt: På den ene siden kunne han sitte i strandkanten ved Genesaretsjøen og kjenne glede over solens spill og varme. På den andre siden gjorde han seg til ett med all verdens gråt da han utåndet på korset: "Min Gud, min Gud, hvorfor har du forlatt meg?"

Julen er Guds ja til verden. Det er som om Gud vil si: "Menneske, nå kan ingen makt i verden hindre meg i å holde av deg!" - Etter at Jesus er kommet til oss, skinner det et uutslokkelig lys i verden. "Og lyser skinner i mørket", skriver Johannes i sitt juleevangelium. Om all verdens mørkemakter forener seg mot dette lyset, kan de likevel ikke tyne det lyset Kristus kom med til oss. I hele verden finnes det ikke mørke nok til å kvele Guds lys.

Derfor ligger det i hele julens fest og høytid en innbydelse til å ta ut alt av julens gave: å få et møte med Jesus som venn, medvandrer og frelser. La oss ikke nøye oss med for lite!

Olav Skjevesland,
Biskop i Agder og Telemark

Endring av soknegrenser

Soknegrensen mellom Bakke og Gyland sokn skal endres. De som bor på Løland, Haugland, Gausdal, Hellestøl og Helledal har i senere år i større grad orientert seg mot Gyland når det gjelder kirkelig tilknytning, annet frivillig arbeid, skole og barnehage, men formelt har de tilhørt Bakke sokn.

Onsdag 20. okt. 2010 inviterte Flekkefjord kirkekontor til et åpent møte på Skailand forsamlingshus. Invitasjon var sendt ut til beboere på de aktuelle gårdene. Det var totalt 20 personer tilstede på møtet. Lona, Skailand, Gausdal og Løland var representert. Dessuten møtte sokneprest Julia Ann Engstrand, menighetsrådsleder i Bakke, Gerd Hamre, menighetsrådsleder i Gyland, Jan Gustav Åtland, nestleder i Flekkefjord menighetsråd, Sølvi Sandsmark, som også ledet møtet, og ansatt ved kirkekontoret, Elisabeth Bøe Grøtteland. De meninger som framkom, gikk tydelig i retning av at Løland, Haugland, Gausdal, Hellestøl og Helledal overføres fra Bakke til Gyland. Skailand og Lona tilhører Flekkefjord sokn, og de ønsket å opprettholde denne tilknytningen, så her planlegges det ikke endring. Spørsmålet er behandlet på menighetsmøter i Bakke og Gyland og av begge menighetsråd.

Til sist er det biskopen som avgjør hvor framtidig soknegrense skal være. Dette blir avgjort over nyttår, og biskopen vil nok følge de tydelige råd fra alle instanser som har behandlet saken lokalt. Dermed vil kirkevalget i 2011 kunne avvikles i samsvar med den justerte soknegrense.

Gaver til menighetsbladet

Tor Kydland 200, Torbjørg Gyland 100, fam. Thore Birkeland 500, Borgny Solrun Fedjestad 100, Bjørn Helge Sirnes 100, Odd Heiland 200, Gladys Skregeli 200, Anne Kristin Ersdal 200, Agnar Klungland 200, Sonja og Ingolf Bjelland 200, Alf Hansen 200, Gunhild og Lars Hjelleset 200, Nils Arne og Åse Modal 200, Margrete Marstad 100, Birgit Egeland 100, Trygve Egeland 150, Tor Skregeli 100, Aslaug Gaugen 100, Sara Birkeland 100, Inger Turid Lende 100, Anne Marie Årstad 200, Ingvald Narvestad 200, Hedvig Modalsli 200, Johannes Garvik 200, Hanne Elise Åtland Johansen 200, ats 200, Ragnhild Johnsen 200, Kristian T. Nedland 200, Bjarne Lende 100, Annlaug Konstali 100, Else Lundgren 100, Edmund Olaf Birkeland 100, Klara Espeland 100, Aslaug og Stein Sira 200, Bertha Åtland 200, giro uten navn 500, Anne Lise Egeland 100, Nils Sporkland 100, Liv Klungland 100, Ole Lende 200, Nils Kjell Gyland 200, Sigurd Kydland 200, Leif Netland 200, Aud og Andreas Birkeland 200, Gurine Nedland 500, giro uten navn 100, Kari Tesaker 100, Inger og Alf Birkeland 100, Oddbjørg og Harald Kvammen 200, Torgrim Eide 200, Reidar Birkeland 200, Ingolf Ersdal 200, Jan Gustav Åtland 200, Solveig Bakke 100, Torhild Modalsli Sleveland 200, Helga Skauge 200, Arild og Irene Olsen 100, Berit Sandsmark 100, Egil Østefjells 100, Astri Olsen 100, Arnhild G. Og Kåre Bakke 100, Harry Birkeland 150, Olaf og Borghild Osen 200, Torgunn Bergljot Sirnes 200, Jorun og John Fossdal 100, Kåre Skregelid 200, Selmer Jørgen Kongevold 200, Linda H. Josdal 200, Andreas Rannestad 200, Helga Tengelsen 200, giro uten navn 200, Alice Åtland 200, Rune Fossan 200, M. og E. Kongevold 200, S. Nuland 200, Trygve Nedland 200, Norvald Gyland 200, Jorunn Hafte Tønnesen 100, Gudrun og Sigurd Ramsli 200, Aud Nærland 200, Tor Birkeland 200, Hjørdis Ramsli 200, Trygve Nuland 100, T. Birkeland 100, Torbjørn Steiro 150, giro uten navn 200, Olav H. Egeland 200, Kåre Nuland 200, Inger Lende 200, Solvor Kvåle Konstali 200, K.F. Stølen 150, Solveig og Bernt Lende 200, Oddvin Roskifte 200, Kåre Ingvald Skogestad 300, Tordis Sofie Bjelland 100, Helga Osen 200, Tormod Jendal 150, Fridtjov Nuland 200, giro uten navn 100, Anna Visland 100, Kirsten Vigdis Løland 100, Solfrid Løland 100, John Hafte 200.

«Sang av Erling og Ruth»

Ofte ser vi dette i møte- og gudstjenesteannonser: Sang av Erling og Ruth. Det syngende pensjonistparet Erling (75) og Ruth (76) Øysæd er kjærkomne rundt om i distriktet. I 20 år har de sunget duett, men sang og spilling går helt tilbake i ungdomstiden. I byen ble det Salen som fikk glede av spillingen i ungdomsmusikken i 1957. Frelsesarmeen har også brukt dem mye.

– Repetoaret er helst de gamle evangeliske sangene som vi kjenner fra vår ungdomstid. Vi synger i alle slags forsamlinger og har opptrådt i de fleste kirker i distriktet. Vi var mer nervøse i begynnelsen. På en større samling i Frelsesarmeen i Stavanger skulle vi synte etter et mer proft par som sang engelsk. Vi dro i gang med de gamle sangene på vår enkle måte. Etterpå kom Aksel Akerø, onkel til Dan Børge, og takket oss hjertelig for at det var noen som sang de gamle evangeliske sangene. Det varmet og gav oss mot.

– Da vi var unge, var ung og eldre mer sammen på møtene. Nå drives godt ungdomsarbeid rundt om, men de unge bør gå mer på møter sammen med voksne. Det har stor verdi.

– Vi har spesiell forkjærlighet for en sang diktet av Thorvald Frøyland som vi kjente godt:

Når opp til himlen mitt øye ser, tennes en lengsel der inne.

Ånden sitt øye det lengter dit høyt over daler og tinder.

*Er du min venn blevet med blant dem som snart for evig skal komme hjem?
Fryd deg du frelste, vi er snart fri, borte fra jordlivets strid.*

Når jeg i ordet ser frelsens vei, kjenner en jubel i hjertet.

Tenk Jesus har banet veien dit, båret all synd og all smerte.

Når jeg i ånden får skue dit, tenk deg en da er ei mer tid.

Takker jeg han for han frelste med, Evig, ja evig til seg.

Aldri en tåre skal rinne mer, ingen vil hungre og tørste.

Ingen skal frykte og lide der, nu er de siste de første.

Kom mens den sier der er ennu rom, døren står åpen så kom, ja kom.

Bli med i skaren han fører frem, frem til det himmelske hjem.

Takk til Liv!

Takk til Liv Ersdal som i fire år har vært en av fire klokke i Bakke kirke. Hun har også gledet oss med fin sang ved mange anledninger. Som en synlig takk fikk hun tidligere en fin telysestake i glass siste gang hun var klokke. Vi ønsker henne til lykke med studietiden hun nå er godt i gang med i Oslo, og håper å høre henne synte også i framtiden!

GSHj

Utgiver: Bakke og Gyland menighetsråd

Red.komite: Kari Hunsbedt
Torbjørn Dunsæd
Agnar Klungland
Anna Ersdal

Bankgiro: 30303039178

Adresse: Flekkefjord kirkekontor
Postboks 20, 4401 Flekkefjord

Bladet sendes til alle hjem og utflyttere som en får melding om.

Kirkeverge:

Stein Rafoss 48 11 79 99

Adresse:

Boks 20, 4401 Flekkefjord.

Tlf: 38 32 81 25

FLEKKEFJORD KIRKEKONTOR:

Besøksadresse:
Paviljongen på Trellebakken.
Anna Wahlsgt 5, 4400 Flekkefjord.
Tlf 38 32 88 20

Åpent:

Tirsdag – fredag kl 10 – 14.

Kirkens ansatte i Bakke og Gyland

Sokneprest Julia Ann Engstrand,
Tlf.: 97 11 09 65

Diakon Oddrun Forland Rudrud,

Flekkefjord menighetskontor

Tlf.: 38 32 81 24. Privat 38 32 39 36

Bakke

Klokker: Vikarer

Kirketjener: Gunhild

og Lars Hjelleset

Tlf. 38 37 51 63

Organist:

Solvor Kvåle Konstali (perm)

Tlf. 38 37 53 77

Formann i menighetsrådet:

Gerd Hamre

Tlf. 95 86 18 54

Gyland

Klokker: Vikarer

Kirketjener:

Dag Audun Tesaker Tollaksen

Tlf: 38 37 64 64

Organist: Kjell Gierstae

Tlf: 38 32 41 47

Solvor Kvåle Konstali

Tlf: 38 37 53 77

Formann i menighetsrådet:

Jan Gustav Åtland

Tlf 38 37 67 69

Julestrev i gamle dager

Juleskikkene skifter med generasjonene

Som gammel mann har jeg opplevd juler slik de var i gamle dager da alt måtte lages heime og vår tids jul når alt blir betalt med penger. Forskjellen på de to typer verdslig jul oppfattet jeg som ung far. Haugen med gaver var stor under juletreet. Vår lille datter var helt i ekstase der hun pakket ut. Hun reiv av julepapir og hyssing, kastet det ellevilt rundt seg. Meir sang! ropte hun etterpå, mer presang! Gavene enset hun ikke.

Jeg tenkte tilbake på min egen barndom. Fikk vi gaver den gang? Jeg husker bare ting som vi likevel ville ha fått på et annet tidspunkt fordi de var nødvendige, klær og sko. Jeg husker også gaver som vi selv hadde laget, mest leker. Noen var meget forseggjorte. På juletreet hang kakemenn som vi selv hadde bakt, korgor og girlandere av glanspapir. Vi var nok i overgangen fra natural-til penge-husholdning. Ikke alt var bedre i gamle dager, men noe av det var sannelig mer underholdende. Her ligger den store forskjellen på jul i gamle dager og nå. På landet laget de alt selv til langt ut mot andre verdenskrig. Men krigen gjorde at levemåten gjorde en generasjons hopp tilbake i tid. Gamle dagers måter å skaffe seg mat ble tatt i bruk igjen.

På gardene begynte i praksis julen tidlig på høsten med slaktning og baking. Generasjoners erfaring lå bak arbeidsmåter og behandling av maten. Saueslaktning forgikk om høsten da som nå, men det ble gjort på garden. Kjøttet ble partert slik at det egnet seg for tørking og røyking etter det hadde ligget i salt. De fleste bønder var så dyktige at kjøttet kunne henge i årevis som speket og ble ofte bedre med årene. Men de fattige med skrinne gardar måtte selge mye av kjøttet for å få penger, og som erstatning kjøpte de billig sild under sildefisken og saltet eller tørket og røykte den.

Alt ble utnyttet. Det ble ikke slakteavfall. Derfor ble det mye pølse, mange slags. Morrpølse bedømte vi som simpel mat. Pussig nok blir den priset som det motsatte i vår tid. Den er dyrere enn skinke. Talg ble tatt vare på, dernest det dårligste fett i slaktet. Det ble brukt til lys. Også såpe ble laget av fett, men det må være lenge siden. En type bomullsgarn ble dyppet i fett for å kunne tvinnes, og så ble det som veke dyppet ned og trukket opp av smeltet talg om igjen og om igjen. Det var et ork for barna å bli satt til det, men i vår tid er det en ganske dyr underholdning for turistbarn i såkalte lysstøperier.

Talglys var forbudt i kirker på grunn av brannfaren. Voksllys ble laget av bivoks og derfor neppe noe bønder i vår landsdel laget. Baking var heller ikke noe hastverksarbeid oppunder jul. Når gards- og bygde-møllene var i gang under haustflaumen, fyrte husmødre og innleide bakstekoner opp under bakstehellene som fantes på hver gard og i mange andre heimer. På store gardar bakte de i ukevis. Det ble bakt flatbrød for et år om gangen og ofte også lefse for like lenge. Flatbrød var mat alle ukens dager, lefse bare i helgene og til fest og gravferd.

Ølbrygging går det gjertord om, men det er langt bakover på 1800-tallet det var vanlig på hver gard. Brennevins-brenning ble forbudt alt i 1845. Å brygge et godt øl er et håndverk vi i dag må helt til Hardanger for å oppleve. Det synes som det var husmødrene som fikk bremset drikkingen i slutten av 1800-tallet ved å forandre på trakteringen før og i julen. I Tor Ersdals bok "Hendingar og skikkar frå Bakke kommune" forteller hans far, Reinert Ersdal, født 1880, at hans mor var lur og fikk besøkende til bords i stedet for å møte dem med øl som uskikken var. Å brygge og drikke øl ble ikke sett på som ukristelig før avholdsbevegelsen vant fram i overgangen til 1900-tallet.

Om den store mengden mat for vinteren var sikret tidlig, så var det likevel mye som ikke kunne gjøres før oppunder jul, altfor mye. Det antas at de fleste velstående bønder planla å slakte en kalv like før jul for å ha ferske kjøttretter. Det ble laget mye godt av alt som skulle utnyttes. Kalvedans er noe mange gamle savner i våre dager, men rullepølse i mange varianter har jo holdt seg på moten. Min far kunne ikke bruke høvelbenken i kjelleren i tiden før jul. Alle tvingene var i bruk til å klemme rullepølsene sammen med. På golvet sto rengjorte fiskebollebokser under slik at fett ikke dryppet på golvet.

En del kaker kunne bakes i god tid, for de skulle bli pynt. Barna ble satt til å bakte kakemenn og andre kakefigurer, og det var moro. Disse tørrstekte kakene ble hengt på juletreet sammen med heime-laget pynt av papir. Det var like moro å lage den slags. Kakene kunne selvsagt ikke kastes. Barna ble tvunget til å spise dem. De var tørre og uten smak.

Juletreet er et noe nymotens påfunn. Det ble en skikk i Tyskland alt på 1500-tallet, men det tok et par hundre år om å bli tatt i bruk her nord. Det kom til overklassen i Danmark og dermed selvsagt til samme klassen i Norge ganske snart. En tysk teolog gikk i et skrift i 1642 til angrep på skikken. Han hevdet den tok oppmerksomhet bort fra Jesusbarnet, men prestene var blant dem som utbredte skikken. De fleste så det som symbol på Jesus. Reinert Ersdal skrev at det neppe var juletre blant folk på landet før 1880.

Å henge kaker på treet har gått av moten i Norge og blir vel sett på som uestetisk, men skikken dukker nok opp igjen på grunn av folks

turistreiser. I Tyskland har nemlig skikken holdt seg. I alle byer er det Jesusbarn-torg, Christkindelmarkt, der det henger alskens bakte figurer med tekster og dekorasjoner på de fleste boder.

I helt gamle dager la folk halm på jordgolvene. Det ble til en skikk som holdt seg selv etter at få hus hadde jordgolv. Kjøkkenet var det siste rom som pleide ha jordgolv. Det ble så utbredt med halm at i 1850 kom det brannforskrifter som forbød halm på golv i rom med ildsted, altså kjøkkenet. Skikken holdt seg som del av julefeiringen. Julenatten skulle alle sove i samme rom, og lyset skulle brenne. Vonde vetter ville da holde seg borte. Halm var godt å ligge på. Det var jo også vanlig som madrass. Reinert Ersdals mor syntes det vare noe søl og la i stedet dyner på golvet. Å kutte einer i småbiter og strø det på golvet var også brukt. Selv brukte vi å gjøre det til jul så sent som under krigen. Det skjulte et slitt golv, og det luktet herlig.

Det er så mange skikker knyttet til julen at det er skrevet bøker om det, og de fleste er knyttet til overtro. Jeg vet om en kone som så sent som i årene etter krigen satte ut mat til nissen på julekvelden. Den norske nissen er verd å ta vare på, for han er annerledes enn nisser ellers i verden. Nisse er et ord kommet av St. Nikolaus som var født i år 270 og ble helgen.

Norsk er også oskoreia, gjerne uttalt åsgårdsreia, som vi som barn var når vi danset på landeveien med mye spetakkel, men det var greiere å gå julebuk for da tippet vi til oss kaker og frukt ved alle dørene. Det er del av mye overtro som holdt seg helt til elektrisiteten bokstavelig talt opplyste folk. Men det er bare omtrent hundre år siden. I nyere tid har nye moter kommet som del av julen. Lucia-feiringen virker fremmedartet og ny på oss, men er utgammel; går helt tilbake til 1200-tallet. Feiringen var først lagt til 13. desember, men en forandring av kalenderen på 1700-tallet førte til at den ble lagt til vintersolverv. Selv om opphavet til Lucia skal ha vært en trollkvinne så er feiringen blitt kristen.

Det er mye kritikk av vår tids julestrev med argumentet fra 1642 at Jesusbarnet blir glemt. Men nettopp i vår tid er det kanskje eneste måten å ta vare på julen. Få vet i dag hva pinsen er; alle vet hva julen skal minne oss om.

Oddvar Lavold

Disse støtter oss:

Julesider for barn

Med hest og slede

Olaug Moen er født og oppvokst i Songesand. Et lite sted på nordvestsiden av Lysefjorden. Da hun var på besøk fortalte hun oss om julen da hun var liten.

Hvilke forberedelser hadde dere før jul når dere var små?

Vi var med mor og laget mye god julemat. Vi laget rullepølse og sylteflesk. Far måtte ut og vaske for sauene i fjøset. Det var også masse kaker som skulle bakes. Det var smørkranser, kokoskaker, smultringer, sirupsnipper og krumkaker. Nam, nam det er de samme kakene som vi liker.

Var dere med og hogde juletreet?

Det var det helst far som ordnet. Men et år husker jeg godt. Jeg og søster mi, Kari, skulle av sted å hogge tre. Vi hogde ned flere før vi fant ett vi kunne ha. Men det var vi som stod for pyntingen. Lysene da var ikke som nå, vi hadde levende lys på treet.

Hva med julenissen?

Vi hadde alltid julenisse. Og jeg kan huske at jeg var alltid redd for den. Jeg trodde det var en ordentlig nisse.

Hva slag mat hadde dere på julaften?

Vi hadde juletorsk midt på dagen.

Det var ikke noe dessert, men om kvelden hadde vi risengrynsgrøt med mandel i.

Laget dere presanger?

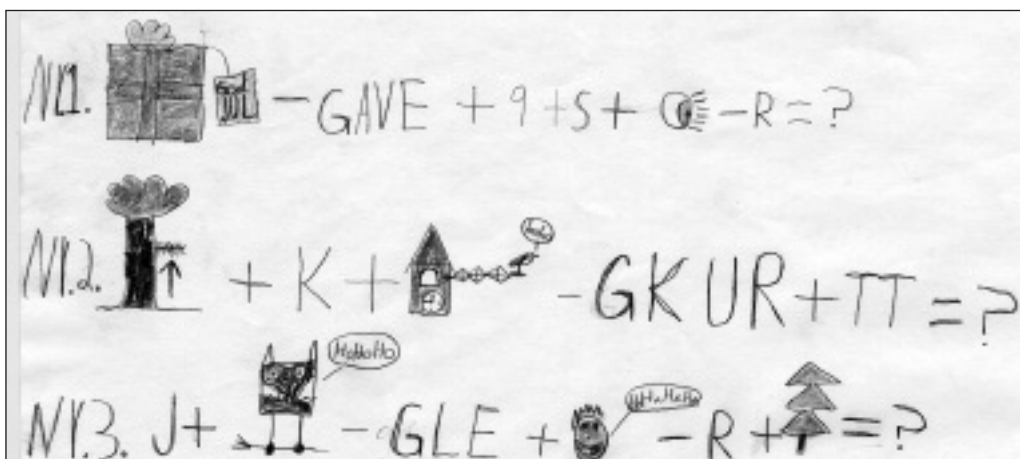
Nei, vi laget ikke presanger, Vi reiste til Stavanger og handlet.

Hva husker du best fra jul?

Julaften hadde vi alltid besøk av en enslig mann som hette Gjermund. Første juledag var vi alltid hos bestemor og bestefar. Da kjørte vi alltid med hest og slede. Det var høydepunktet. Vi gikk på juletreffest på skolen og vi gikk mye rundt jule-treet.

Gikk dere i kirken når du var liten?

Det var ingen kirke på Songesand.

Mariann og Connie

PS: Tenk om vi hadde levende lys på juletreet! Hva ville brannvesenet da ha sagt? Det hadde vært moro å kjøre med hest og slede.

Løsningsord:

Vits: Mary Christnes
3. Julere
2. Pinnkjøtt,
Rebus: 1. Julenisse,
Kryssord: juletreffest

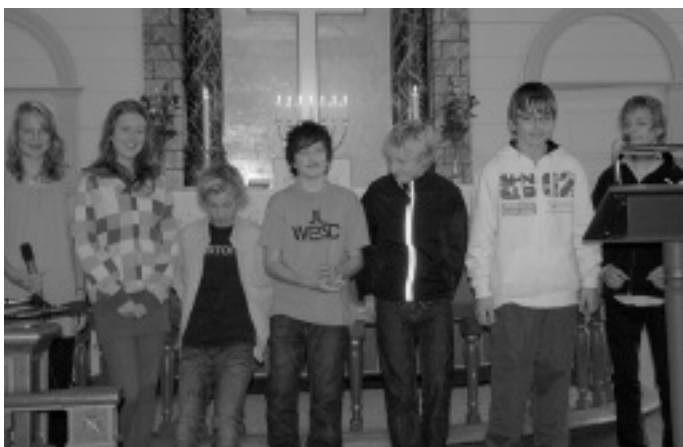
Konfirmanter i Gyland fra 1960

5. september var 50-års jubilantene som ble konfirmert i 1960 med i gudstjenesten i Gyland. De var de siste som hadde prost Skullerud som prest til konfirmasjonen. Av 17 konfirmanter stilte 9 på jubileet. 3 av dem er døde. Jubilantene startet søndagen med en verdig markering på kirkegården.

Her er fra v. Lars Hjelleset, Hermund Egeland, Thyra Randi (Liland) Josdal, Helga Marie (Lund) Mål, Åse Kjellaug (Sinnes) Haugland, Olav Bjerva, Steinar Egeland, John Fossdal, Doris Fossdal.

Konfirmanter i Gyland 2010/2011

Konfirmasjonsgudstjeneste 15. mai 2011
Ingrid Harbo, Lenina Nedland, Morten Rafoss Fodnestøl, Markus Grov, Magnar Årstad, Fredrik Regevik, Gard Emil Sørstrand

Se Kongen kommer!

Teksten for 1. søndag i advent har overskrift: Se Kongen kommer og er hentet fra Jesu inntog i Jerusalem før han gjennomgikk

50 års konfirmantene fra Bakke

var med på gudstjenesten i Bakke søndag 24. oktober. Kvelden før var de samlet til mimrefest på Arken. Etter gudstjenesten på søndagen og etter å ha lagt blomster på Øyvind Johnsen si grav, reiste "gullkonfirmantene" sammen med ektefeller til Moi Hotell for å ha en bedre middag sammen.

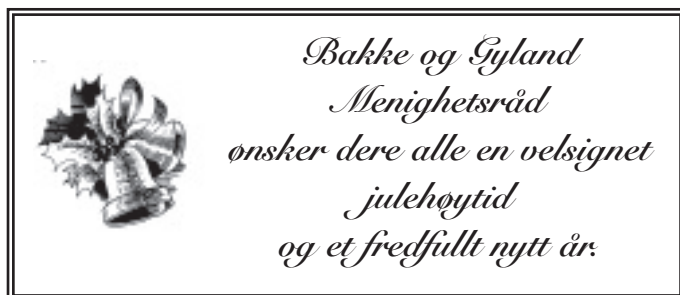
På kirketrappa, fra venstre: Torbjørn Birkeland, Odd Sigmund Skregelid, Turid Modalsli/Knudsen, Torill Birkeland/Ersdal, Ella Osen/Hjelleset, Aslaug Turid Birkeland/Moi, Grete Ersdal/Log, Aud Kari Schøld/ Hansen, Jan Sverre Vang.

Konfirmanter i Bakke 2010/2011

Konfirmasjonsgudstjeneste 8. mai 2011

Vi har ikke fått bilde av disse ennå, men satser på å presentere dem til påske.

Elise Ødegård Ramsli, Joar Østefjells, Margrethe Hafte, Glenn Aamodt Tesaker, Mariell Aamodt Tesaker, Malene Grandalen, Anders Lende Josdal, Stian Egeli, Jonas Larsen Imhof, Leif Jørgen Osen, Kaja Sunde Birkeland, Emilie Aamodt Øysæd, Jennifer Brunkow, Markus Birkeland-Nilsen.

lidelsene i påskeuka. De ungdommene som natt til denne søndagen overnattet i Gyland kirke, fremførte teksten med skuespill og sang. De deltok i den landsomfattende aksjonen "Lys Våken" og tilbrakte lørdagskvelden og natten i kirken. Etter frokost deltok de på gudstjenesten.

Stille natt, hellige natt

Det er julaften morgon, året er 1818. I den vesle landsbyen Oberndorf i Østerrike er ein ung hjelpeprest på veg til kyrkja. Joseph Mohr skal gjera dei siste førebuingane til kveldens julegudsteneste. Det er jul, og i kveldskal landsbyuarane atter søkja til midnattsmesse i den ærverdige St. Nicolas kyrkje.

Men inne i kyrkja kjem organisten Franz Gruber styrande imot han. Orgelet virka ikkje! Læret var gjennomhola - og syndaren måtte vera ei lita mus! Her måtte noko gjerast, tenkte Joseph Mohr, og plutseleg kom han på det – ein heilt ny julesong! Han hasta heim.

Heile formiddagen sat han og skreiv. Da han endeleg la frå seg pennen hadde han eit dikt der alle versa tok til med "Stille Nacht – Heilige Nacht". Men songen måtte ha ein melodi, så Mohr gjekk til organist Gruber og bad om hjelp. Gruber var ikkje serleg glad for oppgåva, men etter å ha lese diktet vart han grepen av orda. Han sette seg til spinettet – og tonane kom glidande – fredfulle, milde og vare. Der i arbeidsrommet til Gruber vart den melodien som skulle nå lenger ut i verda en nokon annan julesong, skapt i ein lykkeleg time ein juleaften ettermiddag i 1818.

Det vart ein annleis midnattsmesse St. Nicolas denne julekvelden. I mai kom orgelreparatør Karl Mauracher til Oberndorf. Han spurte om korleis midnattsmessa hadde arta seg utan orgelmusikk, Gruber fortalte da om den nye julesongen. Mauracher likte både songen og melodien, og bad om eiavskrift, men han gløynde å skriva ned namna på forfattaren og komponisten!

Omtrent slik lyder historia om verdas mest kjente julesong. I åra som kom levde julesongen sitt eige liv. Den spreidde seg frå land til land. Fleire kjende komponistar fekk æra for å ha skriva melodien, og songen vart brukt både av kor, i kongelege slott og hoffkapell. Fyrst i 1867 fekk komponist og tekstforfattar namna sine på trykk. Det skjedde etter at son til Franz Gruber, Felix, såg eit brev frå kapellmeistaren for det kongelege hoffkapell i Berlin, til domkyrkja i Salzburg, der han spurte om det fanst eit manuskript til "Stille Nacht." Felix hadde høyrte faren fortelja om korleis songen vart til. Han skreiv ned historia, og sende kopi til Berlin. Kong Fredrik Wilhelm let det kongelege kor framføre julesongen kvar jul så lenge han levde. Songen kom til Danmark i 1850. Ingemann høyrde den truleg av vennen Ferdinand Fenger. Han vart inspirert av tonen og laga ei relativt frittstående tekst tilmelodien. Den vi kjenner som "Glade jul – Hellige jul" og som vi som oftast brukar.

I 1991 skulle SKRUK gjeve ut ei juleplate, i den forbindelse oversette Per Oddvar Hildre originalversjonen til Joseph Mohr til norsk. Truleg vil "Stille natt" bli å finne i vår neste salmebokutgave, parallelt med "Glade jul".

Det mest oppsiktsvekkjande er likevel at orda som ein fattig prest skreiv, og tonane som ein ukjent organist laga hadde kraft til å sprengja grenser, ja, til og med til å foreine fiendar. Julekvelden 1914 låg britiske og tyske soldatar og kjempa mot kvarandre i Ypres i Belgia. Da mørket kom, skimta britane at nokre tyskarar klatra opp i trea bak skyttargravene. Med eitt tentes ljøs i trea, og like etter steig songen frå skyttargravene "Stille Nacht – Heilige Nacht". Da tonen stilna steig ein ny opp – frå den andre sida – "Silent night! Holy night!"

Etterpå vart alt stille, ingen kanoner drønna. I staden tok dei til å ropa til kvarandre, fiendane ropte utynskje om fredeleg julehøgtid! Dei kom opp av skyttargravene, gjekk mot kvarandre, fyrst prøvande - julefreden måtte ikkje brytast – så med raskare steg. Dei møttes der på slagmarka,

STILLE NATT

*Stille natt, hellige natt
Alt har søvn og mørke tatt
Trofast våker de hellige to,
varsomt vugger de barnet i ro.
/:Jorden tar himlen i favn:!*

*Stille natt, hellige natt
Barnet er vår største skatt.
Hyrder vekkes av gåtefull klang,
Natten fylles av englenes sang
/:Kristus, vår frelser er født:!*

*Stille natt, hellige natt,
aldri ble vår jord forlatt.
Himlen smiler fra barnets munn,
kommer nær i enfrelsende stund.
/:Vi er Guds fremtid til vår :!*

gav kvarandre handa, med ynskje om ein fredfull julekveld. Resten av kvelden gjekk soldatane på slagvollen og samla samene døde kameratar og gravla dei. De var ei stille natt ved fronten. Men så fort juledagen var til ende eksploderte det på nytt.

(Henta fra "Det lyser i stille grender" av Oddgeir Bruaset.)

Anna Ersdal

Kjellerbarna takker for seg

4. desember var siste dag for "Kjellerbarna" på Sira. Nelly og Jon Rasin Bø har drevet dette tilbudet i nesten 40 år. Takk for den flotte innsats de har gjort for de unge på Sira alle disse årene.

Slekt skal følge slekters gang

DØPTE

Gyland

28.11 Linnea Eie Vatland

28.11 Emilie Åtland Regevik

Bakke

12.09 Tim-Andrè Birkeland-Mikkelsen

10.10 Sofie Haugses-Lohne

24.10 Mathilde Dybvik Bakke

VIELSER

Bakke

23.10 Hege Nordvik og Kurth Larsen

DØDE

Gyland

Anton Grøtteland 11.09

Torfrid Urdal 10.11

Bakke

Bjørge Marie Johnsen 20.10

Halldis Modal 22.11

Neste nummer

av menighetsbladet er beregnet til å komme før påske 2011

SØNDAG ER KIRKEDAG

GYLAND KIRKE

12. desember kl 18.00. Lysmesse. Julia Engstrand.
21. desember kl 13.30 Skolegudstjeneste. Julia Engstrand.
Elever fra Gyland skole deltar.
Alle velkommen!
24. desember kl 14.30 Julaftensgudstjeneste.
John Olav Dankel.
26. desember (2. juledag) Kl 11:00: Høytidsgudstjeneste.
Anders Mathias Larsen

2011:

1. januar. Kl 18.00 Gudstjeneste med bønn for det nye år. Julia Engstrand.
9. januar kl. 18.00 Gudstjeneste
23. januar kl 11.00 Gudstjeneste kapellet
6. februar kl 18.00 Gudstjeneste
20. februar kl. 11.00 Gudstjeneste
6. mars kl 18.00 Gudstjeneste
20. mars kl 11.00 Gudstjeneste
17. april kl 18.00 Gudstjeneste
21. april kl 18.00 Skjærtorsdag. Gudstjeneste
24. april 1. påskedag Gudstjeneste kl 11.00
Konfirmasjonsgudstjenesten i Gyland blir søndag 15. mai

FÆRRE GUDSTJENESTER: Gudstjenestelisten for våren 2011 var ikke klar da Menighetsbladet gikk i trykken. Fra kirkekontoret er det bebudet reduksjon i antall gudstjenester i Bakke og Gyland. Blant annet står annendagsgudstjenestene i fare for å bli kuttet. Dette er begrunnet med reduserte budsjetter i kommunen og at prestene har krav på frisdager. Derfor må dere se etter i Agder og ikke stole helt på den oversikt vi har her.

BAKKE KIRKE

5. desember kl 18.00 Lysmesse. Joy Singers m.fl.
17. desember kl 11.30 Skolegudstjenestefredag .
Paul Daasvand og elever fra Sira skole.
18. desember kl 16.00 Adventkonsert. Paul Daasvand.
Flere musikkrefter.
24. desember kl 16.30 Julaftensgudstjeneste. Bakke
Skolekorps. Sira barnekor.
25. desember kl 12.00 Høytidsgudstjeneste. Julia Engstrand.

2011:

2. januar kl 11.00 Gudstjeneste. John Olav Dankel.
16. januar kl 17.00 Gudstjeneste.
30. januar kl 11.00 Gudstjeneste.
13. februar kl 17.00 Gudstjeneste.
27. februar kl 11.00 Gudstjeneste.
13. mars kl 17.00 Gudstjeneste.
27. mars kl 11.00 Gudstjeneste.
10. april kl 11.00 Gudstjeneste.
21.4. Skjærtorsdag. kl 17.00 Gudstjeneste.
25.4. Andre påskedag kl 11.00 Gudstjeneste.
Konfirmasjonsgudstjenesten i Bakke blir søndag 8. mai.

MØTEPLAN BAKKE

Desember 2010:

11. Julebord Indremisjonen
14. Bønne og vitnemøte
17. Julebord Inpuls
21. Bønne og vitnemøte
27. Bibelgruppe.
27. Juletreff Søndagsskolen kl 1830.
Andakt v/ Hilde Stakkeland
29. Juletreff Sandsmark
Bygdekvinnelaget.
31. Unge Voksne.

Januar 2011:

4. Bønne og vitnemøte bedehuset.
7. Fredagsklubben. Alphakurs kl 2000
9. Søndagsskole
11. Bønne og vitnemøte
14. Inpuls
16. Møte NLM
18. Bønne og vitnemøte. Bedehuset
20. Vi over 60
21. Fredagsklubben. Alphakurs kl 2000
22. Årsmøte Bakke Indremisjon. Reidar Mæstad blir med
23. Møte Normisjon.
25. Bønne og vitnemøte.
27. Bibelgruppe.
26. – 28. Inpulsuka. Tor Ingvald Lauvrak.
29. – 30. Bedehuskonferanse.
Storsamling Gyland.

Februar:

1. Bønne og vitnemøte. Felles. Arken
4. Fredagsklubben. Alphakurs kl 2000.
5. Basar NLM Kvinneforening bedehuset kl 1600.
6. Søndagsskole.
6. Møte NLM
8. Bønne og vitnemøte.
15. Bønne og vitnemøte
18. Bibelgruppe Inpuls. Fredagsklubben.
19. Totaltreff Indremisjonen.
20. Søndagsskole.
22. Nattverdmøte.
23. – 27. Møter Indremisjonen
24. Vi over 60.
24. Bibelgruppe.
25. Inpuls

Mars:

1. Bønne og vitnemøte Felles Bedehuset.
4. – 6. Bibelhelg NLM.
6. Søndagsskole.
6. Menighetens årsfest.
8. Bønne og vitnemøte
9. Basar Frelsesarmeen
11. Inpuls
13. Møte Indremisjonen.
15. Bønne og vitnemøte.
17. Møte NMS.
18. Bibelgruppe Inpuls. Fredagsklubben.
20. Søndagsskole.
20. Møte NMS.
22. Bønne og vitnemøte.
25. Inpuls.
26. Unge voksne.
27.. Møte NLM
29. Bønne og vitnemøte
30. Bibelgruppe.

April:

1. Bedehusbasaren. Indremisjonen.
1. Bibelgruppe Inpuls. Fredagsklubben
3. Møte Indremisjonen
3. Søndagsskole.
5. Bønne og vitnemøte. Felles. Arken.
6. – 17. Møteserie IMF og NLM.
12. Bønne og vitnemøte.
15. Bibelgruppe Inpuls. Fredagsklubben.
17. Søndagsskole.
19. Bønne og vitnemøte.
20. Basar Sandsmark NMS.
22. Langfredag. Nattverdmøte. Kl 1100.
24. 1. påskedag. Formiddagsmøte kl 1100.
26. Bønne og vitnemøte.
29. Bibelgruppe Inpuls. Fredagsklubben.
30. Totaltreff. Indremisjonen.

MØTEPLAN GYLAND

Desember 2010:

25. Møte Betania.
28. Søndagsskolens juletreffest.

Januar 2011:

5. Nyttårsfest. Koldtbord m.m.
13. – 16.: Lekmannsmisjonen.
17. Barnekor, Maksgjengen og
Tesåkkklubben starter igjen etter nyttår.

19. Inpuls.
26. Betania
28. Fredagskafe
29. – 30. Bedehus-storsamling for regionen på Gyland bedehus.
31. Barnekor, Maksgjeng og Tesåkkklubb.

Februar:

2. Inpuls.
8. – 13: Møteserie NLM. Wenke Lunde.
14. Barnekor, Maksgjeng og Tesåkkklubb.
15. Årsmøte NLM
16. Inpuls.
17. Bønne og vitnemøte.
19. – 20. Skiturweekend Inpuls.
22. Årsmøte Gyland bedehus.
23. Betania.
25. Fredagskafe.

Mars:

4. Utlodn. Sjømannsmisj.
8. Årsmøte Indremisj.
9. Betania.
10. – 13. Møteserie Indremisj.
14. Barnekor, Maksgjeng og Tesåkkklubb.
16. Inpuls.
17. Bønne og vitnemøte.
23. Betania.
25. Vårtreff .
28. Barnekor, Maksgjeng og Tesåkkklubb.
30. Inpuls.
31.3. – 3. 4. **Fellesmøter.** Taler: Ole Kristian Iglebekk.

April:

6. Betania.
7. Bønne og vitnemøte.
9. – 10. Lekmannsmisjonen.
11. Barnekor, Maksgjeng og Tesåkkklubb.
13. Inpuls.
16. Utlodning Tesaker Bedehus.
22. Nattverdmøte
25. Møte Indremisj.
29. Fredagskafe.

Søndagsskole i bedehuset de søndager det ikke er gudstjeneste.
Barnekor, Maksgjengen og Tesåkkklubben mandager i oddetallsuger.